

Veiligheid maken we samen

Van veiligheidsbeeld naar veiligheidsbeleid
2027-2030

Team Veiligheid - 2026

1

(Landelijke) Trends en
ontwikkelingen

2

Veiligheidsbeeld
Lelystad

3

Integrale analyse

4

Voorgestelde
beleidskoers

Veiligheidscontext

Welke bredere ontwikkelingen veranderen de context waarin Lelystad haar veiligheidsbeleid moet voeren?

Veiligheidsvraagstukken worden complexer, minder voorspelbaar en steeds sterker met elkaar verweven.

Online en offline steeds meer verbonden

Digitale criminaliteit, online beïnvloeding en maatschappelijke onrust hebben steeds vaker directe gevolgen in de fysieke leefomgeving.

Zorg- en veiligheidsvraagstukken verweven

Toename van complexe multiproblematiek, mentale kwetsbaarheid en personen met onbegrepen gedrag.

Georganiseerde en ondermijnende criminaliteit

Ontwikkelt zich flexibeler, zichtbaarder en diffuser en raakt sterker verweven met de lokale samenleving en economie.

Druk op gemeente, politie en veiligheidspartners neemt toe

Complexere veiligheidsvraagstukken, capaciteitsdruk en een groeiende behoefte aan specialistische kennis en samenwerking.

Polarisatie en maatschappelijke spanningen

Wantrouwen richting overheid en instituties neemt toe en kan sneller leiden tot maatschappelijke onrust en ordeverstoringen.

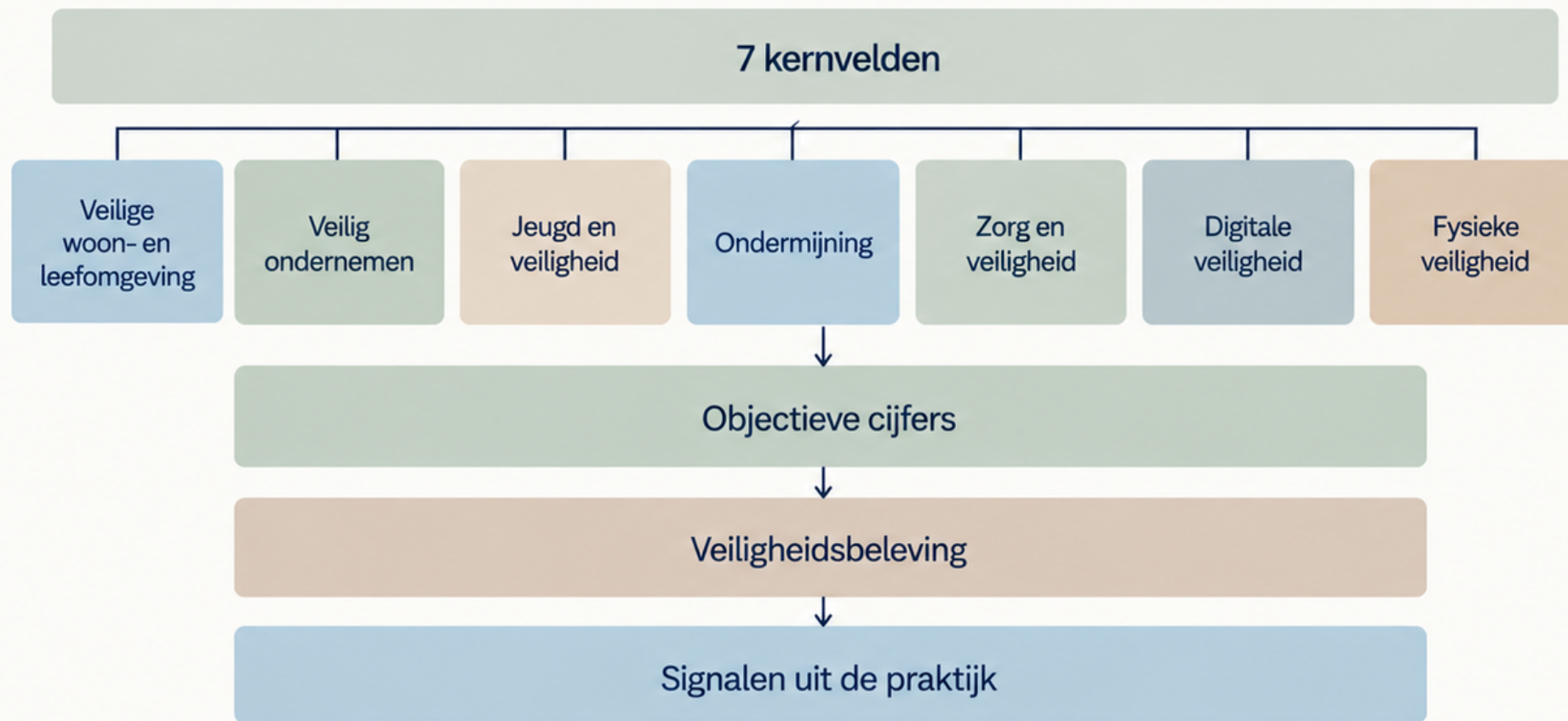
Informatiepositie en digitale weerbaarheid

Samenwerking, datagedreven werken en weerbaarheid worden steeds belangrijker binnen het lokaal veiligheidsbeleid.

Lokaal veiligheidsbeeld

Lelystad

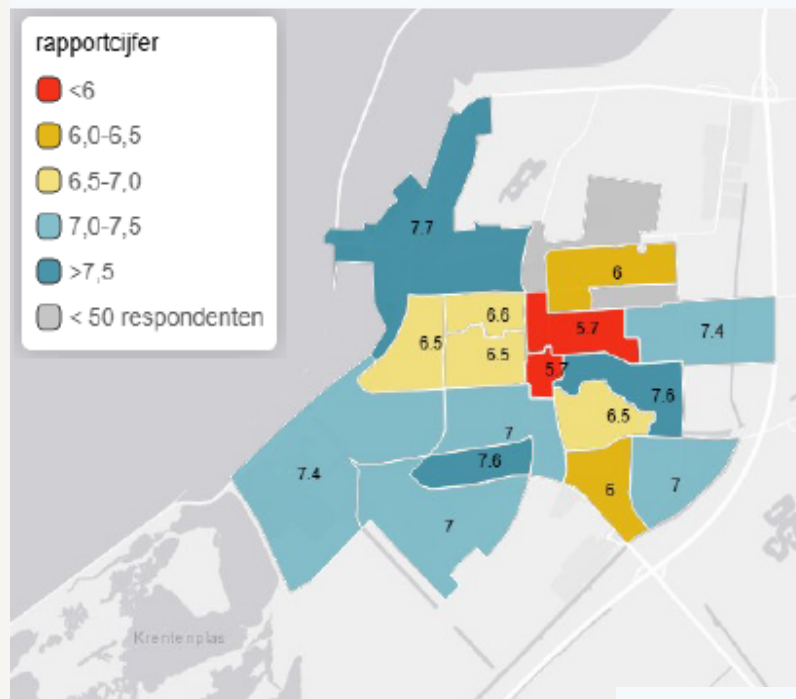
Inzichtelijk gemaakt door 7 kernvelden – Kernbeleid Veiligheid VNG

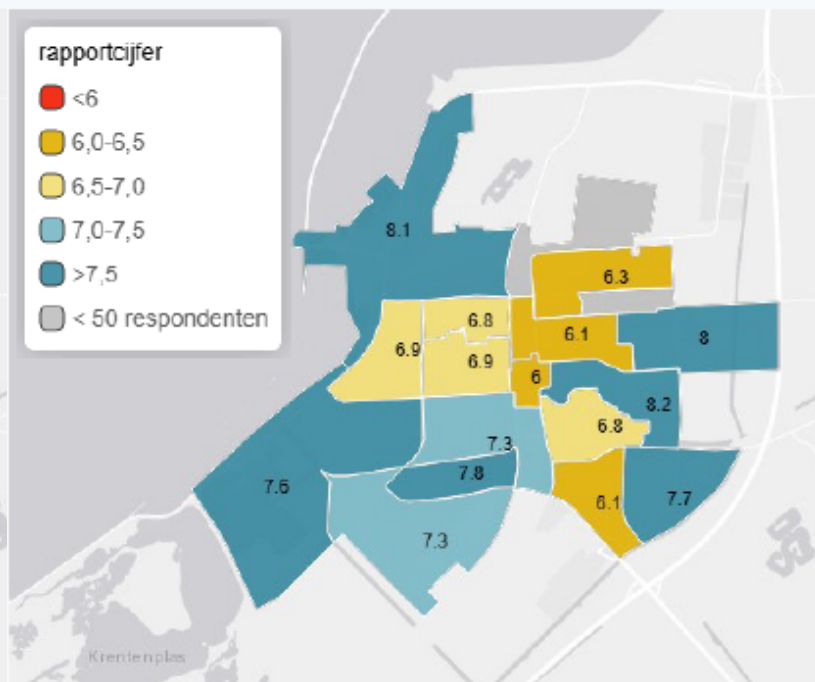
Veilige woon- en leefomgeving

- ☐ Leefbaarheid blijft overwegend stabiel (7,5), tegelijkertijd blijft sociale cohesie achter bij het landelijke gemiddelde.
- ☐ Veiligheidsbeleving en objectieve veiligheid ontwikkelen zich niet altijd in dezelfde richting.
- ☐ Het veiligheidsbeeld verschilt sterk per wijk.
- ☐ Ervaren criminaliteit neemt toe.
- ☐ Veiligheidsvraagstukken worden veelzijdiger en complexer.
- ☐ Meldingen over verward of onbegrepen gedrag nemen toe.
- ☐ Geregistreerde criminaliteit en slachtofferschap ontwikkelen zich niet in dezelfde richting.
- ☐ Samenstelling van geregistreerde criminaliteit verandert.
- ☐ Respectloos gedrag en discriminatie worden vaker ervaren.
- ☐ Deelname aan buurtpreventie-apps neemt toe.

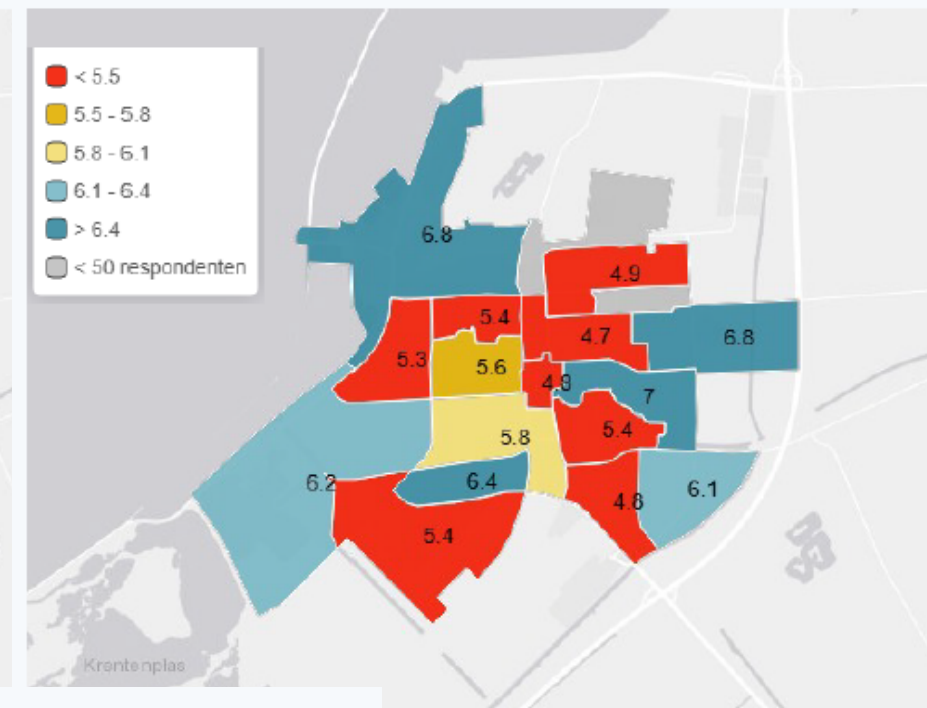
Figuur 1.23 Veiligheid in de buurt rapportcijfer (2025)

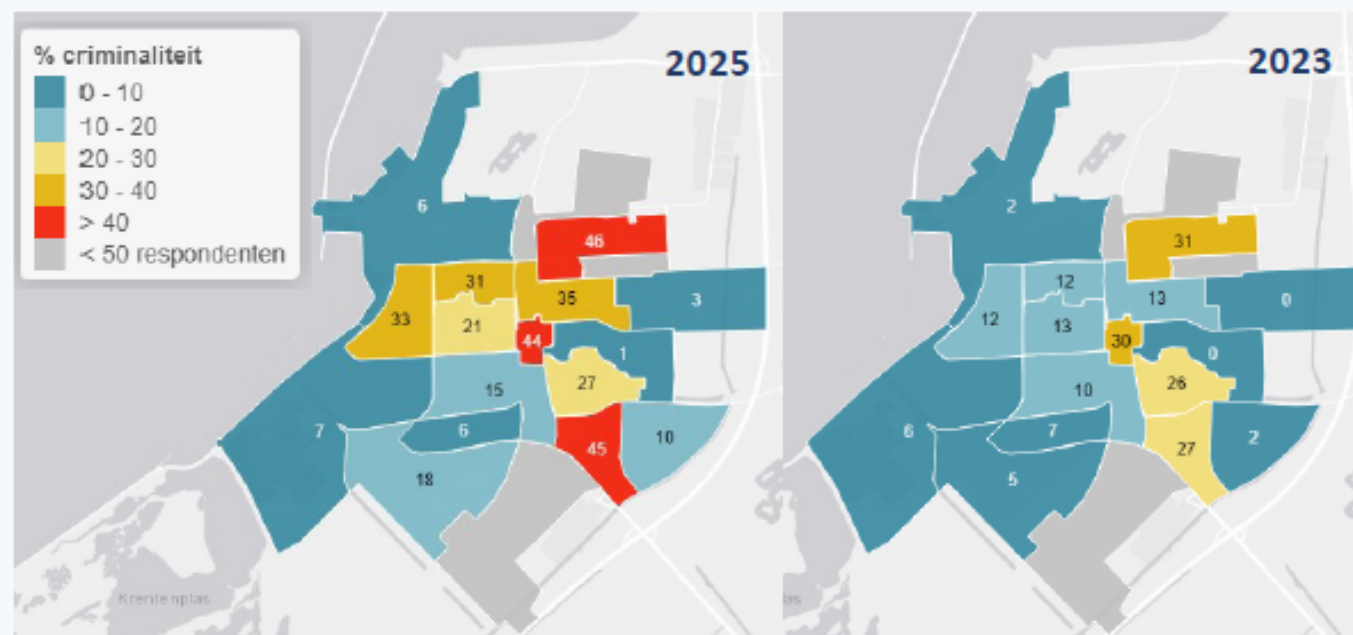
Figuur 1.25 Leefbaarheid buurt rapportcijfer (2025)

Figuur 1.27 Schaalscore sociale cohesie (2025)

Figuur 2.8 Percentage veel criminaliteit in de buurt naar wijk (2023-2025)

Bron: inwonerspeiling
gemeente Lelystad

Veilig ondernemen

- ☐ Geregistreeerde criminaliteit die ondernemers direct raakt neemt af.
 - ☐ Het veiligheidsbeeld rondom winkelgebieden en bedrijventerreinen blijft overwegend stabiel.
 - ☐ Het aantal evenementen neemt toe zonder een evenredige toename van overlast.
 - ☐ Toezicht op bedrijventerreinen is de afgelopen jaren aanzienlijk geïntensiveerd.
 - ☐ Ondernemers worden steeds vaker geconfronteerd met minder zichtbare veiligheidsrisico's.
 - ☐ Veilig ondernemen wordt steeds meer beïnvloed door de kwaliteit van de leefomgeving.
-

Jeugd en Veiligheid

- ☐ Jeugdoverlast neemt over de langere termijn af, maar concentreert zich steeds meer in specifieke wijken.
- ☐ Jeugdcriminaliteit (aantal verdachten) daalt ten opzichte van 2020, maar blijft relatief hoog.
- ☐ Verschuivingen zichtbaar in de aard van jeugdcriminaliteit.
- ☐ Drugsgerelateerde jeugdcriminaliteit neemt toe, met name onder minderjarigen.
- ☐ Middelengebruik (Gezondheidsmonitor GGD) onder jongvolwassenen (16-25) laat een positieve ontwikkeling zien.
- ☐ Jeugdveiligheid wordt steeds meer beïnvloed door maatschappelijke en digitale ontwikkelingen.

Ondermijning

- ☐ Drugscriminaliteit blijft een structureel onderdeel van het veiligheidsbeeld.
- ☐ De maatschappelijke impact van ondermijnende criminaliteit wordt zichtbaarder.
- ☐ Professionals zien steeds vaker dat ondermijnende criminaliteit de reguliere samenleving raakt.
- ☐ Ondermijnende criminaliteit manifesteert zich in verschillende verschijningsvormen.
- ☐ Zorgfraude en nieuwe vormen van ondermijning vragen verdere ontwikkeling van de aanpak.
- ☐ Drugspanden en voorbereidingshandelingen blijven terugkeren in het lokale veiligheidsbeeld.
- ☐ Wapenhandel laat een wisselend beeld zien.
- ☐ Illegale prostitutie blijft zichtbaar aanwezig.
- ☐ Landelijk: Tips Meld Misdaad Anoniem naar recordhoogte.
- ☐ De bestuurlijke aanpak is versterkt, maar criminele geldstromen en kwetsbare plekken blijven aandacht vragen.

Zorg en Veiligheid

- ☐ Zorg- en veiligheidsvraagstukken worden complexer.
- ☐ Overlast door personen met onbegrepen gedrag neemt toe.
- ☐ Complexe zorg- en veiligheidsproblematiek komt beter in beeld.
- ☐ Persoonsgerichte aanpak wordt vaker ingezet.
- ☐ Huiselijk geweld blijft een belangrijk aandachtspunt.
- ☐ Maatschappelijke weerbaarheid vraagt blijvende aandacht.
- ☐ Samenwerking levert een beter beeld van de problematiek op.

Digitale veiligheid

- ☐ Online criminaliteit blijft een veelvoorkomende vorm van criminaliteit.
- ☐ Het slachtofferschap van online criminaliteit neemt af, maar de problematiek blijft deels buiten beeld.
- ☐ Online fraude blijft de meest voorkomende vorm van online criminaliteit.
- ☐ Digitale veiligheid raakt steeds meer verweven met andere veiligheidsthema's.
- ☐ Digitalisering vergroot de kwetsbaarheid van de samenleving.
- ☐ Digitale weerbaarheid blijft achter bij de ontwikkeling van digitale dreigingen.

Fysieke veiligheid

- ☐ Verkeersveiligheid blijft een zichtbaar fysiek veiligheidsvraagstuk.
- ☐ Objectieve veiligheid en veiligheidsbeleving op het gebied van verkeer ontwikkelen zich niet altijd in dezelfde richting.
- ☐ Brandveiligheid vraagt blijvend aandacht.
- ☐ Maatschappelijke ontwrichting wordt een steeds belangrijker onderdeel van fysieke veiligheid.
- ☐ Zelfredzaamheid en maatschappelijke weerbaarheid worden steeds belangrijker.
- ☐ Fysieke veiligheid raakt steeds sterker verweven met andere veiligheidsthema's.

Wat zien we als we de kernvelden verbinden

Het veiligheidsbeeld van Lelystad is niet eenduidig; er zijn positieve ontwikkelingen en tegelijkertijd duidelijke veiligheidsvraagstukken.

● | Geregistreeerde criminaliteit en overlast laten op meerdere onderdelen een dalende of stabiele trend zien.

● | Veiligheidsbeleving en slachtofferschap ontwikkelen zich niet altijd in dezelfde richting als de objectieve cijfers.

● | Veiligheidsvraagstukken raken steeds sterker met elkaar verweven.

● | De leefomgeving vormt het knooppunt van de veiligheidsopgave.

● | De rol van de gemeente verandert (mee).

De veiligheidsopgave verandert daarmee van karakter.

Wat vraagt dit van het veiligheidsbeleid

Voortbouwen op bestaande koers, met nieuwe (strategische) accenten passend bij de veranderende veiligheidsopgave.

De belangrijkste veiligheidsthema's blijven relevant. De veranderende aard van de veiligheidsopgave vraagt om andere accenten in de manier waarop we aan veiligheid werken.

Van afzonderlijke thema's
naar samenhangende opgaven.

Van incidentgericht
naar maatschappelijke veiligheid.

Van generiek
naar gebiedsgericht.

Van interventieresultaat
naar maatschappelijke impact.

Voorgestelde beleidskoers

Veiligheidsbeleid 2027-2030

OPGAVEN

Veilige en leefbare wijken

Verbinden en versterken

Ondermijning

Voorkomen en verstoren

Jeugd en veiligheid

Perspectief bieden en grenzen stellen

Zorg en veiligheid

Maatwerk en verbinding

FOCUSLIJNEN

WEERBAARHEID

DIGITALE VEILIGHEID

Samenhangend werken aan opgaven

De vier samenhangende opgaven worden verbonden door twee focuslijnen: weerbaarheid en digitale veiligheid.

Deze lopen door alle opgaven heen en zorgen ervoor dat we niet alleen kijken naar het oplossen van bestaande problemen, maar ook naar het voorkomen van nieuwe risico's en het versterken van het vermogen van de stad om daarmee om te gaan.

Weerbaarheid

Het vermogen van inwoners, ondernemers, organisaties en overheid om risico's te herkennen, weerstand te bieden en adequaat te handelen.

Digitale veiligheid

Digitale ontwikkelingen en dreigingen raken alle thema's en vragen daarom om een integrale benadering.

De focuslijnen bepalen niet wát we aanpakken, maar *hóe* we dat doen.

Vervolg

Uitwerken

Beleidskader voor 2027-2030.

Vaststellen

Vaststelling van het beleidskader door de raad.

Planning: december 2026.

Uitwerken

Uitvoeringsagenda's per opgave.

Vaststellen

Vaststelling van de uitvoeringsagenda's door het college.

Planning: Q1 2027.

Dialogoog

Herkenning

Herkennen we gezamenlijk de belangrijkste ontwikkelingen in het veiligheidsbeeld?

Richting

Bieden de vier opgaven en twee focuslijnen volgens u de juiste strategische ordening voor 2027-2030?

Accent

Welke accenten of aandachtspunten wilt u meegeven voor de verdere uitwerking van het veiligheidsbeleid?

Ambitie

Waar moet Lelystad volgens u over vier jaar aantoonbaar sterker in zijn?